

terapikolonier

Terapikolonier AB
Bahusgatan 13
116 67 Stockholm
08-601 96 10
www.terapikolonier.se
info@terapikolonier.se

Remitterande terapeuters syn på terapikoloniernas arbete 2005

Utvärderingen genomfördes under vintern 2005-06

För Terapikolonier AB
Anna Johansson och Peter Larsson

Remitterande terapeuters syn på terapikoloniernas arbete 2005

Sammanfattning

I den kontinuerliga utvärderingen av Terapikolonier AB:s verksamhet ingår en enkät som distribueras till remitterande terapeuter för att få del av deras syn på årets arbete. De inkomna enkätsvaren (svarsfrekvens 82%) gällande sommaren 2005 har här sammanställts.

Remitterande terapeuter har i mycket hög utsträckning ansett att samarbetet med terapikolonierna fungerat väl. En överväldigande majoritet av de terapeuter som kunnat bedöma hur kolonivistelsen påverkat barn och familjer har svarat att en positiv förändring skett. Mer än en tredjedel svarar att förändring märkts i barnets beteende, i inre förändringar hos barnet och i familjedynamiken. En fjärdedel har angett positiva förändringar inom minst två av nämnda områden. Påfallande många av terapeuterna anser att kollovis telsen på olika sätt inverkat positivt på den fortsatta behandlingen. Bland annat anges att barnet har fått en skjuts i utvecklingen och att de observationer och den information som kollovis telsen gett inverkat positivt.

Terapeuterna beskriver också att barnet och familjen gjort erfarenheter som varit betydelsefulla, till exempel att barnet fått hjälp att lösa konflikter i stunden och att föräldrar fått ta del av andra vuxnas syn på deras barn. Den omorganisation som BUP genomgått under 2005 omnämns i flertalet enkätsvar. Detta tar sig uttryck i svårigheter att bedöma de effekter kollo haft på barnen. Uppföljningsarbetet har sett annorlunda ut då ärenden avslutats under sommaren eller terapeutbyte ägt rum. Trots detta är den sammantagna bilden att kollovis telsen haft en mycket positiv inverkan på barnen, både som fristående verksamhet och som ett led i ett pågående behandlingsarbete.

Inledning

Terapikolonier AB:s verksamhet har sommaren 2005 innefattat fyra koloniperioder för barn mellan 8 och 16 år, en period för mammor och barn tillsammans och en period för pappor och barn tillsammans. Som en del i den återkommande utvärderingen av verksamheten sändes enkäter ut till samtliga 45 remitterande terapeuter. 37 terapeuter har svarat. Enkäten innehåller åtta flervalsfrågor med efterföljande preciserande alternativ. Det har även funnits möjlighet att ge egna kommentarer till varje fråga samt ge synpunkter på hur Terapikoloniers verksamhet kan utvecklas.

Nedan följer en sammanställning av enkätsvaren. Svaren har grupperats under fyra rubriker och resultaten har beskrivits utifrån terapeuternas svar och deras egna kommentarer. Efter varje stycke redovisas den statistik texten baseras på.

Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter

Samarbetet mellan remitterande terapeuter och terapikolonierna har i mycket hög utsträckning fungerat väl eller tillfredsställande. Ett par terapeuter skattar samarbetet som godtagbart. I kommentarer betonas särskilt introduktionen och de avslutande samtalen som ett positivt upplägg som gett mycket. Någon påpekar svårigheter att få ihop tider för möten.

Hur anser Du/Ni att samarbetet med Terapikolonierna har fungerat i det aktuella ärendet?

Väl **25** (68 %)

Tillfredsställande **9** (24 %)

Godtagbart **2** (5 %)

Ej tillfredsställande -

Dåligt -

Vet ej -

Den miljöterapeutiska behandlingen

Exakt vilka effekter en kollovistelse ger är naturligtvis inte lätt att bedöma. Den omorganisation som BUP genomgått och som inneburit att ärenden avslutats under eller efter sommaren komplicerar bedömningen ytterligare. Detta speglas i enkätsvaren på så sätt att en relativt stor andel svarande använt sig av svarsalternativet ”vet ej”. En överväldigande majoritet av terapeuterna har uppmärksammat positiva förändringar i barnets beteende, inre förändringar hos barnet eller familjedynamiska förändringar. Mer än en tredjedel av terapeuterna rapporterar positiva förändringar inom alla tre områden och ytterligare en fjärdedel konstaterar en positiv förändring inom minst två områden. Värt att notera även detta år, är att barnperioderna i mycket hög utsträckning också har gett positiva familjedynamiska förändringar.

När det gäller uppfattade förändringar i barnets beteende beskrivs främst att barnet blivit säkrare i kontakten med andra barn. Exempel på övriga kommentarer är att barnet förutom ökad säkerhet i kontakten med andra barn även stärkts i sina kontakter med vuxna. En annan kommentar är att barnet har blivit mer öppen och positiv till behandling samt mindre lättkränt.

Bland de inre förändringar som uppmärksammas märks ökad självkänsla, ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter och det egna värdet, samt ökad förmåga att formulera sina känslor eller svårigheter. Parallellt noterar en stor majoritet av terapeuterna familjedynamiska förändringar, bland annat att föräldrarna har fått större tilltro till barnets förmåga. Andra effekter av kollovistelsen är ett ökat förtroende för BUP samt att anknytningen mellan föräldrar och barn fördjupats. Det sistnämnda gäller företrädesvis föräldra-barnkollo.

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört förändringar i barnets beteende?

Positiva förändringar **21** (57 %)

Inga alls **6** (16 %)

Negativa förändringar **1** (3 %)

Vet ej **9** (24 %)

Om kollo medfört förändringar i beteende: Vilken/Vilka?

Barnet blev säkrare i kontakten med andra barn. **10** (27 %)

Specifika beteendeproblem eller symtom minskade. **5** (14 %)

Barnet blev bättre på att hävda sig. **4** (11 %)

Barnet provocerar andra mindre. **3** (8 %)

Barnet kan ta bättre adekvat ansvar. **2** (5 %)

Barnet släppte på en kontrollerad yta. **1** (3 %)

Övrigt. **6** (16 %)

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet?

Positiva förändringar. **22** (59 %)

Inga alls. **2** (5 %)

Negativa förändringar -

Vet ej. **11** (30 %)

Om kollo medfört inre förändringar: Vilken/Vilka ?

Barnet har fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter/eget värde. **14** (38 %)

Barnets självkänsla ökade. **11** (30 %)

Barnet kan bättre formulera sina känslor eller svårigheter. **9** (24 %)

Barnet förstår sitt eget beteende i grupp bättre. **6** (16 %)

Barnet hittade nya uttrycksmöjligheter. **4** (11 %)

Barnet fick ett ökat intresse för jämnåriga. **4** (11 %)

Barnet fick nya intressen. **2** (5 %)

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medför familjedynamiska förändringar?

Positiva förändringar. **19** (51 %)

Inga alls. **5** (15 %)

Negativa förändringar. **1** (3 %)

Vet ej. **9** (24 %)

Om kollo medfört familjedynamiska förändringar: Vilken/Vilka?

Förälder(-rar) har fått större tilltro till barnets förmåga. **12** (32 %)

Anknytningen mellan föräldrar och barn fördjupades. **7** (19 %)

Familjens förtroende för BUP ökade. **6** (16 %)

Separationsarbetet mellan förälder och barn har tagit ett steg till. **5** (15 %)

Förälder(-rar) fick anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet. **5** (15 %)

Familjens förväntningar på barnet har förändrats. **4** (11 %)

Övrigt. **4** (11 %)

Kollovistelsens påverkan på ordinarie behandling

Av enkätsvaren kan man utläsa att kollovistelsen i mycket hög utsträckning har inverkat positivt på den ordinarie behandlingen. Två terapeuter tar upp både positiva och negativa effekter av kollovistelsen. Främst anges att kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen, att de processer som påbörjats i den ordinarie behandlingen konsoliderades och att familjen fick nya erfarenheter av kollo som kan användas i familjearbetet. Observationerna och informationen från kollovistelsen har påverkat den fortsatta behandlingen positivt bland annat genom att terapeuterna fått ta del av kollopersonalens erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer, att nya styrkor och tillgångar hos barnet samt familjen upptäckts. Av övriga kommentarer framgår att terapikollo gett terapeuterna viktig nyanserad information, att kända problem har omformulerats och att de stärkts i övertygelsen att de arbetar med rätt frågeställningar och målinriktning. De terapeuter som svarar att de inte vet hur kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen hänvisar antingen till att behandlingskontakten avbrutits eller ännu inte återupptagits eller att terapeuten har bytts ut. Det framkommer att omorganisationen inom BUP har påverkat hur en del behandlingskontakter kommit att utformas.

Hur tycker Du/Ni att kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen?

Inverkat positivt t. **28** (76 %)

Inte inverkat alls. **1** (3 %)

Inverkat negativt. -

Vet ej. **7** (19 %)

Om kollo inverkat på behandlingen: På vilket/vilka sätt?

Kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen. **17** (46 %)

Familjen fick nya erfarenheter som gick att använda i familjearbetet. **14** (38 %)

Processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo. **12** (32 %)

Kollo bidrog till bättre diagnostik. **8** (22 %)

Övrigt **8**

Hur har observationer och information från kolonivistelsen påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **29** (78 %)

Inte påverkat alls **2** (5 %)

Påverkat negativt **2** (5 %)

Vet ej **4** (11 %)

Om observationer och information påverkat: Hur?

Vi fick ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer. **22** (59 %)

Ny styrka och tillgångar hos barnet/familjen upptäcktes. **14** (38 %)

Nya sidor av barnet blev kända. **12** (32 %)

Kollopersonalen förmedlade hur man kunnat hjälpa barnet/familjen på kollo. **11** (30 %)

Vi fick en uppfattning om hur svåra problemen/barnets problem är. **10** (27 %)

Vi fick nya infallsvinklar till den ordinarie behandlingen. **7** (19 %)

Nya svårigheter hos barnet/familjen upptäcktes. **5** (15 %)

Vi har fått en annan bild av samspelet i familjen. **3** (8 %)

Barnets bortavaro från familjen gav oss information om familjedynamiken. **2** (5 %)

Kollopersonalen hade en annan syn på barnet/familjen än vi. **1** (3 %)

Övrigt. **4** (11 %)

Betydelsefulla erfarenheter

De erfarenheter kollo gett har i mycket hög utsträckning haft positivt inflytande på den fortsatta behandlingen och personliga utvecklingen. Viktiga erfarenheter som nämns är bland annat att barnet fick hjälp att lösa konflikter i stunden, arbeta med kamratsvårigheter, konfronteras med sitt eget sätt att fungera och att pröva en ny roll i en grupp. I behandlingsarbetet har sedan terapeuter kunnat anknyta till dessa positiva upplevelser som en integrerad del i behandlingen. Även om erfarenheterna barnet gjort inte omedelbart kommer till uttryck i det fortsatta behandlingsarbetet kan barnet bära med sig minnet av de positiva erfarenheterna. Erfarenheter som påverkat föräldrarna är att de fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang och att de fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn. Kollo har för flera också fungerat som en vilotid för såväl barn som föräldrar från spänningar i familjen. Kollovistelsen har också kunnat synliggöra relationsproblem mellan föräldrar och upplevts som en möjlighet att få syn på sin egen inverkan på barnets svårigheter. Kollo gav också möjlighet till en meningsfull sommarvistelse för barn som annars inte skulle få det och gemensamma positiva upplevelser mellan barn och föräldrar. Kollo blev för flera en frizon med tid för reflektion angående sin livssituation. Beträffande de som svarar att de inte vet hur kollo påverkat den fortsatta behandlingen och utvecklingen nämns samma anledningar som under föregående rubrik.

Hur har de erfarenheter som kollo gett barnet påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt. **27** (73 %)

Inte alls. **1** (3 %)

Påverkat negativt. -

Vet ej. **8** (22 %)

Om erfarenheterna påverkat: Vilka erfarenheter?

Barnet fick hjälp att lösa konflikter i stunden. **16** (43 %)

Barnet fick arbeta med sina kamratsvårigheter. **16** (43 %)

Barnet konfronterades med sitt sätt att fungera. **15** (41 %)

Barnet prövade en ny roll i en grupp. **13** (35 %)

Barnet fick en meningsfull sommarvistelse som det annars inte skulle få. **12** (32 %)

Kollo blev en frizon. **11** (30 %)

Barnet fick bearbeta på ett annat plan än i terapin. **10** (27 %)

Barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen. **9** (24 %)

Barnet prövade alternativa förhållningssätt i grupp. **5** (15 %)

Genom kontakter med det andra könet fördjupades behandlingen. **2** (5 %)

Övrigt. **3** (8 %)

Hur har de erfarenheter som kollo gett familj/föräldrar påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt. **25** (68 %)

Inte alls. **3** (8 %)

Påverkat negativt. -

Vet ej. **7** (19 %)

Om erfarenheterna påverkat: Vilken/vilka erfarenheter?

Förälder(-rar) fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn. **14** (38 %)

Kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen. **13** (35 %)

Förälder(-rar) fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang. **12** (32 %)

Förälder(-rar) fick utrymme till egen tid/egen reflektion kring

föräldraskapet. **4** (11 %)

Övrigt. **6** (16 %)

Terapikoloniers utbud och arbetssätt

Hur kan vi bättre komplettera ert behandlingsarbete?

En önskan som tas upp av några terapeuter är att det borde finnas familjekollo för både mamma-pappa-barn. En synpunkt som framkommer är vikten av att få till bra grupsammansättningar till de olika kolloperioderna. I övrigt tas sådant upp som flera terapeuter redan tycker fungerar bra, att terapikollo är ett bra komplement i sin nuvarande form, att kommunikationen mellan kollo och BUP fungerar bra, att strukturen är tydlig, hållande och samtidigt flexibel.